

Further research of the onomasiological structure of all the Ukrainian terms and their motivational features will deepen the knowledge of the semiotic laws of terminology as a part of natural language and the mechanisms of categorization and conceptualization in ethnic conscience.

Key words: *cognitive-onomasiological analysis, nomination, term, motivation, suffixation.*

УДК 003`398=811.161.2:811.11

Маркелова А. А.,
аспірант Інституту філології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
E-mail: Savolotska_AA@ukr.net

ЕТНОСИМВОЛІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АНГЛОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДІВ ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ ВАСИЛЯ СТУСА

У статті проаналізовано роль перекладацької інтерпретації в поетичному перекладі, яка безпосередньо окреслює множину перекладацьких можливостей для відтворення етносимволічного потенціалу першотвору на матеріалі англійських перекладів поезій Василя Стуса. Етносимвол розглядається як наскрізний елемент поетичного мовлення українських шістдесятників, при перекладі якого перекладачу слід уникати послаблення, спотворення та смислоспрощення його потенціалу.

Ключові слова: *етносимвол, символ, перекладацька інтерпретація, національно-культурний контекст, лінгвокультура, фольклорна традиція*

Запахів несумісність – вся в перекладі
Іван Драч

Натхненне слово українських поетів 1960-х років, просякнуте духом українства, саме по собі настільки окремішне та виїмкове, що безперестанно викликає наукову зацікавленість серед вітчизняних та зарубіжних дослідників. Щороку з'являються наукові розвідки (М. О. Антонович, Г. М. Вокальчук, В. В. Герман, А. В. Демченко, М. Найдан, М. Росен, І. В. Цапук та ін.), в яких поетична спадщина шістдесятників розглядається крізь призму завдань сучасного літературознавства і перекладознавства.

Актуальність студії зумовлена потребою вичерпного аналізу етнокультурологічних аспектів поетичного українсько-англійського перекладу, що сприятиме окресленню меж перекладацької інтерпретації етносимволічного виміру поезії 1960-х. **Мета** нашої студії полягає в окресленні меж перекладацької інтерпретації етносимволів та з'ясуванні магістральних стратегій відтворення етносимволічного потенціалу в англійських перекладах україномовної поезії Василя Стуса 1960-х років. **Об'єктом** наукової розвідки слугують етносимволи в україномовних поетичних текстах В. Стуса та їхніх англійських перекладах. **Предметом** дослідження постають шляхи перекладу етносимволіки поезії яскравого представника українського літературного шістдесятництва – Василя Стуса.

Поетичні переживання українських поетів 1960-х років мали національну специфіку, яка особливо увиразнювалася у народних образах, витворених уявою Василя Стуса. Дослідження літературної творчості українських шістдесятників долучено до найважливіших завдань сучасної української філологічної науки, однак вичерпних науково-практичних студій, метою яких є висвітлення проблем перекладу поетичної спадщини шістдесятників, наразі немає. Причиною цього є низький рівень засвоєння оригінальних творів шістдесятників іншомовними культурами, представники яких, на жаль, не мають змоги оцінити мистецьку цінність творчості українських поетів 1960-х років, зокрема В. Стуса, чия творчість є актом своєрідної сакралізації націопростору, що підтверджують його поетичні твори. М. Іваницька зазначає, що «образ чужої країни та її літератури не є сталим феноменом, він розвивається та змінюється, особливо швидко це може відбуватися зі зміною політичних чи культурних констант» [10, с. 74]. Сьогодні Україна перебуває на авансцені міжнародних відносин в різних аспектах, що сприяє

активному усталенню у світовій спільноті уявлення про окремішність української етноментальності від російської. Помилкові поверхові уявлення про українську культуру можуть розвіяти переклади доміантними мовами творчого доробку українських шістдесятників, у першу чергу Василя Стуса як національно-духовного капіталу української культури.

Поетичний переклад, який П. Ньюмарк зараховує до «найсутужніших типів перекладу» (переклад наш – А. М.) [7, с. 162] є мірилом перекладацької майстерності. Саме про труднощі перекладу поезій йдеться в інтерв'ю відомого британського письменника та перекладача з російської на англійську мову Р. Чандлера, який називає кожен вдалий поетичний переклад «маленьким люстерком», у якому віддзеркалюється постать перекладача. На його думку, «перед перекладачем завжди стоїть дилема: точне відтворення змісту чи музикальності. Повсякчас перекладачу доводиться маневрувати. Інколи зміст та музикальність не можливо передати одночасно, у такому випадку перекладач вирішує, що у цьому вірші цінніше» (переклад наш – А. М.) [4, с. 37]. Найскладніше у поетичному перекладі – знайти рівноцінні відповідники літературним відлунням у цільовій мові. Смысловий бар'єр не є виключно культурологічною проблемою, навіть носії однієї і тієї ж мови можуть тлумачити алюзії неправильно (переклад наш – А. М.) [8, с. 53].

А. Кенесеї зазначає, що «загалом, поетичний переклад функціонує з множинними перенесеннями. Перекладач послуговується методиками, мета яких полягає у збереженні метрики та ритміки оригіналу» (переклад наш – А. М.) [1, с. 124]. Могіт К. Рей розглядає проблему перекладу поезій із теоретичних засад культурологічного підходу, наголошуючи на важливості відтворення літературних відлунь першотворів. Тому «нові значення, які з'являються у художньому творі, актуалізують традиційні, усталені значення, що, у свою чергу, призводить до значенневих нашарувань у тексті. Це ускладнює роботу перекладача» (переклад наш – А. М.) [8, с. 53].

Поезія є складною для відтворення у перекладі іншою мовою через свою ритмомелодійну структуру, поезія шістдесятників є об'єктивно складнішою для відтворення, адже її етносимволічний вимір необхідно трансформувати в культуру та мову перекладу, не допускаючи при цьому хибних перекладацьких інтерпретацій етносимволіки першотвору, а також надмірно високої присутності постаті перекладача у перекладі. Від перекладача як першого читача поетичного тексту залежить хід інтерпретації оригінального твору. Поділяючи роздуми Т. С. Еліота про взаємопроникнення читацької й авторської інтерпретації у поетичному творі, ми екстраполюємо цю ідею на площину перекладу поетичного тексту, у якому читацька та авторська інтерпретації співіснують збалансовано. Т. С. Еліот наголошує, що читацька інтерпретація може радикально відрізнятись від авторської і водночас бути цілком слушною і навіть точнішою. Різні інтерпретації виявляються тільки частковими формулюваннями того самого; подібна багатозначність виникає, очевидно, тому, що поетична мова виражає не менше, а більше, ніж мова звичайна [9, с. 99]. Ці твердження підтверджують міркування А. Кенесеї, на думку якої текст зумовлює інтерпретаційні можливості читача. Угорська дослідниця поділяє погляди У. Еко на ефект бумерангу, коли читач розкриває значення у тексті, які автор не мав наміру зобразити.

Г.-Г. Гадамер ототожнює поетичну мову із золотою монетою, яка сама по собі є тим, що символізує. На його думку, «багатозначність і незрозумілість тексту можуть довести перекладача до відчаю» (переклад наш – А. М.) [3, с. 316]. Ще складнішим для перекладача може видатися поетичний текст у випадку, коли смислова глибина його етнокультурного простору є невід'ємним елементом індивідуального стилю поета, адже перекладачу доводиться не лише визначити етносимвол у національно-культурному контексті, інтерпретувати й увиразнити його культурно-марковану цілісність, а й співвіднести його з контекстуальними релевантними асоціативними конотаціями, що будуть виникати в читача, і, враховуючи мікро- та макротекстуальне розгортання етносимволу, балансувати між двома культурами, – перекласти.

Поезія В. Стуса має високий етносимволічний потенціал до множинності інтерпретацій, що значно ускладнює процес відтворення релевантних асоціативних конотацій у перекладі англійською мовою. Проілюструємо на прикладах можливості відтворення етносимволічного наповнення поезії В. Стуса, у якій магістральну роль виконують етносимволи. Робочим визначенням етносимвола, яким

ми послуговуємося у нашій студії, є запропоноване Н. Р. Ящик, відповідно до якого, етносимвол – це вмотивований, багатозначний, конвенційний мовний знак, семантика якого формується на основі національних асоціативних взаємозв'язків, загальноприйнятих у певному лінгвосоціумі домовленостей; він відбиває культурно значущі поняття [14, с. 4].

Так, у різних лінгвокультурах етносимвол *ліс* буде мати різні ідейно-образні конотації, емоційне наповнення яких буде варіюватися залежно від контекстуального оточення. М. В. Семенова пише, за огорожею двору давного слов'янина починається ліс, у якому на людину завжди чатувало чимало загадок і смертельних небезпек [13, с. 318]. *Ліс* в українській лінгвокультурі уособлює містичне і небезпечне місце, де людина може зустрітися з міфічними істотами: лісовиком, чугайстром, блудом, мавками. Дж. Крувс зазначає, що «дерева та ліси, ймовірно, через свої великі розміри та інколи довголіття, викликають в уяві яскраві образи дописемних суспільств. Ліси були живими, немов людські істоти чи тварини, але не змінювали свого місця проживання; так само як гори і каміння, ліси здаються нерухомим, але водночас вони видозмінюються і погойдуються. Густі ліси завжди видавалися людям таємничими» (переклад наш – А. М.) [6, с. 37]. В англomовній та українській лінгвокультурах *ліс* розуміється як таємниче, містичне та навіть небезпечне місце.

У символічному плані візит героя до безшелесного і безгомінного лісу сприймається як бажання знайти відповіді на питання, які змушують героя страждати; шляхом відвідування таємничого місця, сповільнений значеннєво-смысловий план якого змушує героя звертати увагу на знаки, у яких міститься антиципація. Констатуємо повний збіг у сприйнятті етносимвола *ліс* двома лінгвокультурами, які зіставляються. Рішення перекладача зумовлене вищеописаним збігом: *Я знаю / ми будемо іще не раз / бродити з тобою, / слухати ліс притихлий, / старих і мудрих сорок* [15, с. 18]. – *I know / We'll roam together, time and time again, / we'll listen to the forest hushed, the magpies, old and wise* [15, с. 19]. Оскільки тлумачення етносимвола *ліс* в обох лінгвокультурах подібні, ми виключаємо формальний і смысловий незбіги у перекладацькій інтерпретації, відповідно і відхилення від етносимволічного наповнення першотвору. Проілюструємо ще один приклад в якому перекладач використовує словниковий відповідник: *Тоскний тріск у порожнім лісі, / і пташиний колючий свист* [15, с. 20] – *A mournful rattle in the empty forest, / a prickly whistling of the birds* [15, с. 21].

Цікавим вважаємо із погляду визначення ступеня адекватності відтворення етносимволіки образу *старих і мудрих сорок* у наступному прикладі: *Я знаю / ми будемо іще не раз / бродити з тобою, / слухати ліс притихлий, / старих і мудрих сорок* [15, с. 18]. – *I know / We'll roam together, time and time again, / we'll listen to the forest hushed, the magpies, old and wise* [15, с. 19].

В українській фольклорній традиції сорока є передвісником лиха. Більше того, за стародавніми українськими повір'ями ця птаха створена чортом і править йому за коня, тому застрелену сороку прив'язують до стелі в конюшнях, віривши, що нечиста сила не буде на конях їздити, а учепиться за сороку [11, с. 149]. На Заході сороку пов'язують із користолобством, пустим базіканням та відомством. Її ототожнюють із провісницею долі, якої інколи не видно (переклад наш – А. М.) [5, с. 265]. Схоже значеннєво-смыслове наповнення етносимвол *сорока* має і на полотнах К. Моне («Сорока»), П. Брейгеля Старшого («Сорока на шибениці»), І. Босха («Блудний син») – представників європейського символічного світогляду. Кардинально інакше бачення сороки існує у китайській лінгвокультурі, представники якої асоціюють цю пташу (*hsi ch'iao*) із радістю, веселощами. Гніздо сороки на сливовому дереві – символ весни, птаха і дерево разом символізують щасливий прихід весни або радісну юність, а пара сорок (*shuang hsi* – дослівно «радість на двох») символізує подружнє щастя (переклад наш – А. М.) [5, с. 265].

Для адекватного відтворення етносимволіки образу *старих і мудрих сорок* Я. Ласовський використовує словниковий відповідник *the magpies, old and wise*, що повністю передає культурну маркованість релевантних конотацій символічного підтексту етносимволу.

Розглянемо ще один приклад, у якому етносимвол потребує єдино правильної перекладацької інтерпретації: *Неначе в казці я пройшов цей вік, / і мій вінок, де квітло двадцять весен, / уже пожовк, осипався, опав* [15, с. 22]. – *Those years went by as in a fairy tale, / and my wreath, where twenty springs once bloomed, / is yellowed, withered, and has lost its leaves* [15, с. 23].

Етносимвол *вінок* потребує попереднього доперекладозначного аналізу, який допоможе перекладачу окреслити межі інтерпретації та уникнути хибнотлумачення. Загальновідомо, що *вінок* в українській лінгвокультурі має доволі широке семантичне поле. Перш за все, *вінок* символізує вічний коловорот життя. З огляду на контекстуальне оточення етносимволу, стає зрозумілим, що *вінок* у поєднанні з бінарною опозицією «квітло – поживка» має додаткове конотаційне навантаження, яке перекладачу необхідно відтворити у перекладі. Т. М. Сабельникова зазначає, що за допомогою наведених метафор автор вводить традиційний символ у нове семантичне поле – завершення дитинства, юності [12, с. 20].

Констатуємо прояв смислоспрощення етнокультурно маркованої одиниці *вінок*, що спричинило незначне відхилення англійського варіанту від першотвору – *wreath*. Вважаємо за доцільне увести в цільовий текст додатковий елемент: уточнювальний прикметник *floral* (*квітковий*) із метою наближення англомовної читацької аудиторії до соціокультурного контексту оригіналу через формальне очуження цільового тексту.

Одним із магістральних етносимволів у поетичному мовленні українських шістдесятників, зокрема В. Стуса, є *калина*. Знаходимої у вірші «Горіли сосни»: *Калина / біліла так і бігла так од плоту, / що ледь побачиши – зашпори зайдуть* [15, с. 106]. – *The guilder-rose, blooming by the fence, / Appeared so white, that just a fleeting glance / No more than a quick look – could give frostbite* [15, с. 107].

Калина, яку в Україні часто ототожнюють з образом незаміжньої дівчини, має символіку позитивного впливу. В українській лінгвокультурі типовим є уособлення калини з Україною в цілому, тому перекладачу слід викликати контекстуальні релевантні асоціативні конотації, що будуть виникати у читача, взаємозв'язок з експліцитним вираженням українськості.

Я. Ласовський вносить аналогічність у процес відтворення етносимволічного змісту першотвору через використання прямого словникового відповідника *the guilder-rose*, який нівелює оригінальне культурно марковане навантаження першотвору. В англомовній лінгвокультурі калина символізує Святий Дух. Красиві, пахучі, білі квіти калини, що розцвітають на Трійцю – свято, яке часом називають днем народження Церкви, нагадують білі, святкові шати, які вдягають на Трійцю та Миропомазання. Білий колір ягідного цвіту уособлює очищувальну, рятувну, життєдайну силу Святого Духу, а червоний колір ягід нагадує про прихід і суд Святого Духу, схожого на полум'я вогню (переклад наш – А. М.) [2, с. 56].

Перекладач послуговується тим самим методом для відтворення етносимволічного наповнення образу калини, тіні калини, калинової крові, тим самим нівелюючи їхнє етносимволічне наповнення. Знаходимо підтвердження цьому в наступних прикладах: *У чорній стужі сонце України, / а ти шукай – червону тіль калини, / на чорних водах тіль її шукай* [15, с. 132]. – *Black frost has covered the Ukrainian sun, / And you must seek the guilder-rose's haunt, / Her shadow red on waters dark and deep* [15, с. 133]. У вірші «Пам'яті Алли Горської» Я. Ласовський експлікує авторський задум Василя Стуса: *Застерегає доля нас зарання, / що калинова кров – така кута, / така терпка, як кров у наших жилах* [15, с. 132]. – *The Fates / have warned us since the early days / That blood of guilder-rose is just as hard, / And just as bitter as the blood that flows / in our veins* [15, с. 133].

У результаті перекладозначного дослідження лінгвокультурологічного характеру ми прийшли до висновків, які сприятимуть поглибленому розумінню особливостей етносимволу як наскрізного елементу поетичного мовлення українських шістдесятників. Незбіги у сприйнятті та інтерпретації етносимволів в українській та англійській лінгвокультурах зобов'язують перекладача до активної присутності у цільовому тексті. Проаналізовані нами приклади ілюструють нехтування перекладачем меж перекладацької інтерпретації, зокрема нівелювання етносимволічного потенціалу першотвору при перекладі. Я. Ласовський використовує словникові відповідники для відтворення усіх представлених вище етносимволів, що не призводить до небажаного результату – послаблення та спотворення етносимволіки поетичного тексту.

Передумовою для здійснення адекватного відтворення етносимволу є увиразнення перекладачем його контекстуально релевантних значень, актуальних для англомовної лінгвокультури, а також уникнення смислоспрощень етносимволу.

Список використаної літератури

1. Andrea Kenesei Poetry Translation through Reception and Cognition: The Proof of Translation is in the Reading / A. Kenesei. – Newcastle upon Tyne : Cambridge Scholars Publishing, 2010. – 191 p.
2. Anthony Footit A Gospel of Wild Flowers / A. Footit. – David & Charles, 2006. – 121 p.
3. Hans-Georg Gadamer Philosophy and Poetry / The Relevance of the Beautiful and Other Essays. Ed. by Robert Bernasconi. – Cambridge: Cambridge University Press, 1986. – P. 131–140 p.
4. Henriette Cederluf Interview with Robert Chandler: «Any successful poetry is a small mirror» / H. Cederluf // Baltic Worlds. A scholarly journal and news magazine. – Stockholm: Södertörn University – Vol. VI: 1, 2013. – P. 37.
5. Hope W. Werness The Continuum Encyclopedia of Animal Symbolism in Art / H. W. Werness. – N.-Y. : The Continuum International Publishing Group Inc., 2006. – 481 p.
6. Judith Crews Forest and tree symbolism in folklore / J. Crews // An international journal of forestry and forest industries: Food and Agriculture Organization of the United Nations. – 2003. – Vol. 54.– P. 37–44.
7. Peter Newmark A Textbook of Translation / P. Newmark. – N.-Y. : Prentice Hall, 1988. – 292 p.
8. Studies in Translation. Second Revised and Enlarged Edition / edited by Mohit K. Ray New Delhi: Atlantic Publishers & Distributors (P) LTD. – 313 p.
9. Еліот Т. С. Музика поезії/ Т. С. Еліот // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. – Львів : Літопис, 2001. – С. 95–106.
10. Іваницька М. Особистість перекладача в українсько-німецьких літературних взаєминах : монографія / М. Іваницька. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2015. – 604 с.
11. Міфи України : за книгою Георгія Булашева Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та вірування. – К. : Довіра, 2003. – 383 с.
12. Сабельникова Т. М. Архетип вінка у збірці В. Стуса «Зимові дерева» / Т. М. Сабельникова // Матеріали ІV обласних Стусівських читань, 10 лютого 2009 р. «Василь Стус і „Шістдесятництво”». – Донецьк : Юго-Восток, 2009. – С. 18–21.
13. Семёнова М. В. Быт и верования древних славян / М. В. Семёнова. – СПб. : Азбука класика, 2001. – 560 с.
14. Ящик Н. Р. Лінгвокультурний аспект німецький етносимволів : автореф. ... канд. філол. наук :10.02.04 – германські мови / Н. Р. Ящик. – К, 2014. – 20 с.

Список ілюстративного матеріалу

15. Vasyl Stus. Selected poems / V. Stus ; Translated and edited by Jaropolk Lassowsky. – Munich : The Ukrainian Free University, 1987. – 166 p.

Маркелова А. А. Этносимволический потенциал английских переводов поэзии Василя Стуса.

Аннотация

В статье проанализирована роль переводческой интерпретации в поэтическом переводе, которая непосредственно определяет множество переводческих возможностей для воспроизведения этносимволического потенциала оригинала на материале английских переводов поэзии Василя Стуса. Этносимвол рассматривается как магистральный элемент поэтической речи украинских шестидесятников, в процессе перевода которой переводчику следует избегать ослабления, искажения, а также смыслоупрощения его потенциала.

Ключевые слова: этносимвол, символ, переводческая интерпретация, национально-культурный контекст, лингвокультура, фольклорная традиция.

Markelova A. A. Ethnic cultural value of the English translations of Vasyl Stus` poetical works.

Summary

The article outlines the main approaches to the study of translating ethnic symbolic background of the poetry by Vasyl Stus from the point of view of the reflection in the translated text of the relevant contextual culturally marked connotations. The importance of the outlining theoretical and practical principles for the translational interpretation and translation of ethnic symbols laid the groundwork for this article.

In the conducted research, the ethnic symbolic meaning of some images is viewed as an inextricable component of the author`s worldview. Translation and culture are inseparable, and their unity is particularly obvious when translator deals with ethnic national colouring incorporated into the author`s poetic works.

Anisomorphic features in the English and Ukrainian literary imagery, and in particular in ethnic symbolism of the respective cultures, draw a range of dissimilarities between the Englishmen and the Ukrainians in their cultural perception

of reality. And ethnic symbols reflect those cultural divergences and particularities. Therefore one can say that ethno-cultural background influences the reception of ethnic symbol and conditions its interpretation by the target receiver. Henceforth a translational possibility of interpreting and translating original ethnic symbols appear to be particularly dependent on the extent of overlap between the English and Ukrainian cultures.

Key words: *ethnic symbol, symbol, translational interpretation, national cultural context, linguo-culture, folklore tradition.*

УДК 81'373.421.7

Маркова Д. С.,
аспірант кафедри загального і слов'янського мовознавства
Національного університету «Києво-Могилянська академія»
E-mail: daria.chepok@gmail.com

СИНОНІМІЧНІ ВІДНОШЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ ПОЧУТТІВ ЛЮДИНИ

У статті проаналізовано синонімічні відношення фразеологічних одиниць на позначення почуттів людини. Встановлено, що синонімічні ряди утворюють фразеологізми, співвідносні зі словом та з різними частинами мови, які мають «загальне значення» та «семантичне значення».

Ключові слова: *фразеологічна одиниця, фразема, фразеологічні синоніми, фразеосиноніми, синонімічний ряд, семантичне значення, загальне значення.*

На сучасному етапі розвитку мовознавства актуальним є вивчення фразеологізмів як одиниць, що відображають людський фактор у мові. Фраземи виступають експресивними номінаціями почуттів, які суспільно створені для полегшення їхнього лінгвального відтворення, характеристики тих емоційно-психічних станів, які важко або неможливо висловити одним словом.

Проблему вивчення синонімії фразеологізмів досліджували такі мовознавці, як Л. Авксентьєв, А. Бабкіна, В. Білоноженко, А. Брагіна, В. Ващенко, В. Жуков, М. Коломієць, О. Пономарів, Л. Скрипник, О. Тараненко, В. Телія, М. Шанський, О. Уфімцева та ін.

Незважаючи на велику кількість досліджень із загальної теорії синонімії, особливості та функціонування саме фразеологічних синонімів залишаються поки що маловивченими.

Підвищений інтерес мовознавців до проблеми опису фразеологічних синонімів на позначення почуттів людини та відсутність загальнотеоретичних робіт, присвячених вивченню внутрішньої форми фразеологічних одиниць (далі – ФО), зумовлює **актуальність** дослідження.

Об'єктом рзвідки виступають фразеологічні синоніми на позначення почуттів людини. **Предмет** – семантичні особливості зазначених фразеологічних синонімів. **Метою** статті є розгляд синонімічних відношень фразеологічних одиниць на позначення почуттів людини.

Проблемним постає питання відсутності єдиного погляду на явище синонімії у фразеології. Наприклад, В. Телія суть фразеологічної синонімії вбачає в здатності фразеологізмів з однаковим категоріальним граматичним значенням і різним лексичним складом компонентів до взаємозамінювання без порушення будови конструкції [6, с. 77]. Л. Скрипник синонімічними вважає ФО з різною внутрішньою формою і лексичним складом на позначення одного й того самого поняття, що, відтіняючи різні його боки, мають однотипне категоріальне значення і однакову семантичну сполучуваність зі словами оточення [5, с. 212]. В. Жуков під фразеологічними синонімами розуміє ФО з максимально близьким значенням, що співвідносяться з однією частиною мови, мають переважно подібну лексико-фразеологічну сполучуваність, але відрізняються відтінками значення, стилістичним забарвленням, а іноді тим і іншим одночасно [2, с. 178]. М. Шанський синонімічними називає фразеологізми, які позначають один і той самий предмет об'єктивної дійсності і розрізняються між собою відтінками в семантиці, стилістичним забарвленням, сферою вживання, словесними зв'язками [8, с. 35]. Автор відзначає найбагатшу синонімію фразеологізмів дієслівного і прислівникового характеру. Таке розмаїття